

KOMORNÝ KONCERT SND *SCHUMANN* *& SCHUMANN*

MARIANA SAJKO,
ANDREA BÁLEŠOVÁ
& ADAM NOVÁK

MÁRIO DRGOŇA

19/3/23
15.00 h

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ DIVADLO
OPERA
103. SEZÓNA

nová
budova SND,
Operný
salón

MARIANA SAJKO

soprán

ANDREA BÁLEŠOVÁ

klavír

ADAM NOVÁK

husle

MÁRIO DRGOŇA

slovo

PROGRAM

ROBERT SCHUMANN

Sonáta pre husle a klavír č. 1 a mol, Op. 105

I. Mit leidenschaftlichem Ausdruck

II. Allegretto

III. Lebhaft

CLARA SCHUMANN

Sechs Lieder / Šesť piesní, Op. 13

Ich stand in dunklen Träumen

/ Bol som v temných snoch (Heinrich Heine)

Sie liebten sich beide

/ Obaja sa milovali (Heinrich Heine)

Die Liebe saß als Nachtigall

/ Čaro lásky (Emanuel von Geibel)

Der Mond kommt still gegangen

/ Mesiac ticho odchádza (Emanuel von Geibel)

Ich hab' in deinem Auge

/ Videl som v tvojih očiach (Friedrich Rückert)

Die stille Lotosblume

/ Tichý lotosový kvet (Emanuel von Geibel)

Trvanie 60 minút bez prestávky

Zmena programu vyhradená

PREKLADY PIESNÍ

CLARA SCHUMANN

Sechs Lieder, Op. 13

BOL SOM V TEMNÝCH SNOCH

Bol som v temných snoch,
zadíval som sa na jej obraz
a milovaná tvár v tajnosti žiť začala.
Okolo jej pier zovrel sa úsmev nádherný
a ako od sĺz smútku rozžiaril jej očí pár.
Aj mne slzy tiekli z líc a ach,
nemohol som uveriť, že som ťa stratil.

OBAJA SA MILOVALI

Obaja sa milovali,
ale nikto to nechcel iným priznať.
Pozreli na seba tak nepriateľsky
a chceli od lásky zomrieť.
Nakoniec sa rozišli a vídali sa občas len v snoch;
boli dávno mŕtvi a sami to sotva vedeli.

ČARO LÁSKY

Láska sedela ako škovránok v ružovom kríku
a spievala;
podivuhodný sladký zvuk letel pozdĺž zeleného lesa.
A ako znel, tak stúpala v kruhu z tisíc pohárov vôňa
a všetky koruny stromov šuchotali tichučko
a tichší bol vzduch.

Potoky mlčali, sotva tíchli z výšok,
jeleň stál ako vo sne a počúval ten zvuk.
A svetlý, ešte svetlejší tíchol slnečný lesk
tam na kvety,
les a roklna vyliali zlato – červené svetlo
na kvety, les a roklinu.

Ja som išiel po ceste a počul som ten zvuk tiež.
Ach! To, čo som z tej hodiny spieval,
bola len jej ozvena, bola len jej ozvena.

MESIAC TICHODCHÁDZA

Mesiac ticho odchádza so svojím zlatým leskom,
tam zaspáva v rozkošnej nádhere unavená zem.
A na vzduchu sa hojdá z nejakého pravého zmyslu
mnohotisíc láskyplných myšlienok o zaspávajúcich.
A dole v údolí, tam trblietajú sa okná domu
môjho miláčika,
ja sa však pozerám v tme von do sveta.

VIDEL SOM V TVOJICH OČIACH

Videl som v твоjich očiach lúč večnej lásky,
videl som na твоjich lícach raz ruže nebeské stáť.
A ako sa lúč z očí stratí a ako ruže zvädnú,
jeho odraz navždy nanovo osvieži,
zostal v mojom srdci, zostal
a nikdy nebudem líca vidieť
a nikdy sa ti nepozriem do očí,
tak budem v ružiach stáť a lúče mi to pošlú.

TICHÝ LOTOSOVÝ KVET

Tichý lotosový kvet sa zdvihol z modrého jazera,
listy blikajú a blikajú, kalich je biely ako sneh.
Potom vyleje mesiac z neba všetok svoj zlatý lesk,
vyleje všetky svoje lúče do jej lona.
Vo vode okolo kvetu krúži biela labuť,
spieva tak sladko, ticho a pozerá na kvet.
Spieva tak sladko, jemne a chce v speve zomrieť.
Ó, kvet, biely kvet, rozumieš mojej piesni?
Ó, kvet, biely kvet, rozumieš mojej piesni?

ROBERT SCHUMANN

(1810 – 1856)

Nemecký skladateľ, klavirista a vplyvný hudobný kritik. Je všeobecne považovaný za jedného z najväčších skladateľov obdobia romantizmu. Schumann zanechal štúdium práva s úmyslom venovať sa kariére klavírneho virtuóza.

Jeho učiteľ, nemecký klavirista Friedrich Wieck (otec Clary Schumannovej), ho uistoval, že sa môže stať najlepším klaviristom v Európe, ale zranenie ruky tento sen ukončilo.

Schumann potom zamerlal svoju hudobnú energiu na komponovanie. Je autorom štyroch skvelých symfónií, inštrumentálnych koncertov, komornej hudby, množstva klavírnych skladieb, piesní. Komponoval aj omše, oratóriá, je autorom jedinej opery *Genoveva*.

CLARA SCHUMANN

(1819 – 1896)

Nemecká klaviristka, skladateľka a učiteľka klavíra, manželka skladateľa Roberta Schumanna.

Bola považovaná za jednu z najvýznamnejších klaviristiek romantickej éry, ktorá počas svojej 61-ročnej koncertnej kariéry ovplyvnila formát a repertoár klavírnych recitálov a zmenila ich z prehliadok virtuozity na programy seriózných diel. Bola aj zaujímavou skladateľskou osobnosťou, komponovala sólové klavírne skladby, klavírny koncert, komornú hudbu, zborové skladby a piesne.

MARIANA SAJKO

Mladá slovenská sopranistka; spev študovala na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave a VŠMU. Vzdelanie si doplnila operetnou špecializáciou na Konzervatóriu v Bratislave. Zúčastnila sa na Medzinárodnej speváckej súťaži Imricha Godina vo Vrábľoch, kde získala čestné uznanie a cenu za najlepšiu interpretáciu skladby 20. storočia. Na rešpektovanej speváckej súťaži International Hans Gabor Belvedere Singing Competition Wien postúpila do semifinále.

Pôsobila ako hosťujúca sólistka viacerých divadiel: Opery SND, Štátnej opery v Banskej Bystrici, Štátneho divadla v Košiciach, Opery Národného divadla v Brne, Divadla F. X. Šaldy v Liberci a Slezského divadla v Opave. V sezóne 2015/2016 bola za naštudovanie Morgany (*Alcina*) a Kráľovnej noci (*Čarovná flauta*) domácimi opernými kritikmi nominovaná na ocenenie „Najlepší ženský výkon“.

Je trojnásobnou držiteľkou Ceny literárneho fondu za najlepšie stvárnenú opernú postavu. Od roku 2021 je sólistkou Opery Slovenského národného divadla v Bratislave, kde účinkuje v predstaveniach *La traviata* (Violetta), *Netopier* (Rosalinde), *Rigoletto* (Gilda), *Carmen* (Micaela), *Čarovná flauta* (Kráľovná noci) a *Aida* (Kňazka). Aktuálne študuje titulnú úlohu v opere Gaetana Donizettiho *Maria Stuarda*.

ANDREA BÁLEŠOVÁ

Významná slovenská klaviristka je absolventkou Konzervatória v Žiline a VŠMU v Bratislave.

V štúdiách klavírnej hry, so zameraním na súčasnú hudbu, pokračovala na Kráľovskom konzervatóriu v Gente a na inštitúte pre postgraduálne vzdelávanie Orpheus Institut Gent.

Andrea Bálešová sa venuje sólovej i komornej hudbe. Významné počiny v jej umeleckom zameraní dokumentuje množstvo premiér sólových a komorných skladieb domácich i zahraničných autorov na prestížnych pódiumoch (Holandsko, Belgicko, Nemecko, Česká republika, Maďarsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovensko).

Andrea Báležová pôsobí aj ako pedagogička a vedúca odboru hra na klavíri na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave. Za svoju pedagogickú činnosť získala viacero ocenení. Od roku 2019 intenzívne spolupracuje s Operou SND v rámci projektu Operného štúdia a ako korepetítorka, podieľa sa na koncertoch a predstaveniach. K významným počinom patrí aj online projekt *Dvořákové piesne – kúsok ticha v hudbe*, na ktorom spolupracovala so sólistami Opery SND.

ADAM NOVÁK

Zastáva pozíciu vedúceho skupiny druhých huslí v orchestri Opery SND.

Absolvoval Konzervatórium P. J. Vejvanovského v Kroměříži a vzdelanie si ďalej rozširoval na JAMU v Brne a na VŠMU v Bratislave – v triedach Petra Michalicu a Jozefa Horvátha.

K najvýznamnejším úspechom patrí titul absolútneho víťaza Kocianovej husľovej súťaže, viacnásobné víťazstvo na súťaži Jozefa Muziku, 2. miesto na súťaži J. Brahmsa v Pörtschachu v kategórii komorná hudba.

Ako sólista spolupracoval s renomovanými dirigentmi ako Jakub Hrůša, Tomáš Netopil, Peter Vronský, Stanislav Macura a i.

Z orchestrov, s ktorými vystupoval, spomeňme Filharmóniu Bohuslava Martinů Zlín, Moravskú filharmóniu Olomouc, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu.

Je členom Viedenského komorného orchestra, kde pôsobí aj ako koncertný majster. Ako koncertný majster tiež spolupracuje s telesami Pražskí komorní sólisti, Česká sinfonietta a Východočeský symfonický orchester. Ako komorný hráč účinkoval na svetových pódiami väčšiny krajín Európy, v USA aj v Ázii, pričom spolupracuje s umelcami ako Radek Baborák, Dalibor Karvay, Wolfgang Redik a mnohými ďalšími. Je umeleckým vedúcim súborov Ensemble Varietas, Proxima Quartet a Proxima Piano Trio.

MÁRIO DRGOŇA

Absolvoval štúdium divadelnej dramaturgie a dramatickej tvorby na VŠMU. Už počas štúdia ako dramaturg či asistent réžie spolupracoval s viacerými slovenskými i českými divadlami: Divadlo Jána Palárika v Trnave, Činoherní studio v Ústí nad Labem, Divadlo Mír v Ostrave, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre atď. Ako autor a režisér spolupracuje so Slovenským rozhlasom. Venuje sa tiež tvorbe scénickej hudby, prekladu dramatických textov z angličtiny a voice over artu. Založil a vedie festival profesionálneho nezávislého divadla Fokus Pokus. V Činohre SND pracuje od apríla 2020 ako lektor dramaturgie.

Cyklus *Komorné koncerty SND* vznikol z iniciatívy viacerých členov orchestra Opery SND.

Ich spoločnou ambíciou je popri rozsiahlom opernom a baletnom repertoári venovať sa aj komornej hudbe pre tradičné i menej tradičné nástrojové kombinácie. Počiatočný inštrumentálny charakter podujatí sa neskôr rozšíril aj na komorné piesňové recitály sólistov Opery SND.

Charakteristickým spoločným znakom väčšiny koncertov je aj účasť členov Činohry SND, ktorí v programe účinkujú s krátkym literárnym vstupom.

Najbližšie sa môžete tešiť

16. apríla o 15.00 h v Opernom salóne

na koncert komorného zoskupenia

ENSEMBLE VARIETAS, na ktorom zaznejú diela

Wolfganga Amadea Mozarta, Bohuslava Martinů

a Jana Nováka.

Koncept Kristián Tóth

Zostavil, dramaturgia Jozef Červenka

Fotografie archív SND

Projektová manažérka Katarína Kandriková

Jazyková úprava Katarína Vilhanová

Grafická úprava Linda Pavelková

Produkcia Zuzana Barysz

Vydalo Slovenské národné divadlo 2023

www.snd.sk

Zriaďovateľ SND

Generálny partner

Generálni mediálni partneri

Mediálny partner premiér

Partneri

Oficiálna minerálna voda pre SND

Hlavní mediálni partneri

Mediálni partneri

Slovenské národné divadlo je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR.